

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 708/2007 w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo

COM(2010) 393 wersja ostateczna – 2009/0153 (COD)

(2011/C 51/16)

Sprawozdawca generalny: **José María ESPUNY MOYANO**

Parlament Europejski, w dniu 2 września 2010 r., postanowił, zgodnie z art. 43 ust. 2 TFUE, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 708/2007 w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo

COM(2010) 393 wersja ostateczna – 2009/0153 (COD)

Dnia 14 września 2010 r. Prezydium Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego powierzyło przygotowanie opinii w tej sprawie Sekcji Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego.

Mając na względzie pilny charakter prac, na 466. sesji plenarnej w dniu 21 października 2010 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wyznaczył José Marię Espuny Moyana na sprawozdawcę generalnego oraz stosunkiem głosów 177 do 2 – 10 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Komitet popiera nową, dokładniejszą definicję „zamkniętych zakładów akwakultury” opartą na wynikach projektu Impasse (wspólne działanie „Oddziaływanie obcych gatunków w akwakulturze na środowisko”), jak również wyjaśnienie związanej z nimi kwestii oddalenia od wód otwartych, a także poprawki redakcyjne do rozporządzenia (WE) nr 708/2007, które w dużym stopniu uwzględniają zalecenia poczynione w opinii CESE 453/2010.

1.2 Komitet jest zdania, że przy założeniu zastosowania środków niezbędnych do uniknięcia zmian w ekosystemach i różnorodności biologicznej, akwakultura powinna móc nadal czerpać korzyści z wprowadzania gatunków obcych bądź przenoszenia gatunków niewystępujących miejscowo w Unii Europejskiej, co będzie sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi tejże działalności.

1.3 Komitet podkreśla, jak ważne jest zmniejszenie obciążeń biurokratycznych poprzez jasne ustalenie warunków, które muszą spełniać zamknięte zakłady akwakultury.

1.4 Komitet popiera również zmiany wprowadzone do rozporządzenia (WE) nr 708/2007 w wyniku wejścia w życie traktatu z Lizbony, których głównym celem jest umożliwienie zmian w załącznikach I, II, III i IV poprzez procedurę komitologii.

2. Wstęp

2.1 Akwakultura podlega ciągłym przemianom i dąży do tego, by sprostać potrzebom rynku; należy wspomnieć tu

m.in. o dywersyfikacji gatunków hodowanych i wprowadzanych do obrotu.

2.2 W przeszłości akwakultura europejska, podobnie jak inne rodzaje działalności rolniczej i hodowlanej, przyniosła społeczeństwu korzyści związane z wprowadzeniem gatunków obcych. Obecnie cztery z dziesięciu głównych gatunków produkowanych we wspólnotowym sektorze akwakultury można uznać za obce (pstrąg tęczy, ostryga pacyficzna, karp i małż japoński), a ich obecność postrzegana jest dziś za coś zwyczajnego i koniecznego.

2.3 Jednakże wprowadzanie inwazyjnych gatunków obcych uznaje się za jedną z podstawowych przyczyn zmian w różnorodności biologicznej na płaszczyźnie światowej. Główne drogi przedostawania się niepożądanych gatunków obcych do UE to wody balastowe wielkich statków, wędkarstwo sportowe i akwarystyka. Także zmiana klimatu prowadzi do samorzutnego przemieszczania się gatunków obcych.

2.4 Rozporządzenie (WE) nr 708/2007 w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo było niedawno przedmiotem pewnych zmian. Komitet wypowiedział się już na ten temat w opinii CESE 453/2010 (sprawozdawca: Valerio SALVATORE), która została przyjęta sporą większością głosów i pozostaje aktualna. Niektóre z poczynionych wówczas uwag zostały uwzględnione w propozycjach zmian (zmiany do art. 3), co dowodzi słuszności zaleceń Komitetu. Chodzi tu m.in. o wyjaśnienie, że zamknięte zakłady akwakultury są zawsze sytuowane na lądzie, a ponadto o minimalną bezpieczną odległość i o ochronę przed drapieżnikami.

3. Uwagi ogólne

3.1 Unia powinna dostosować swoje prawodawstwo dotyczące praktyk w akwakulturze odnośnie do wykorzystania gatunków obcych i niewystępujących miejscowo oraz ewentualnych związanych z nimi gatunków niedocelowych, zarówno w wyniku wejścia w życie traktatu z Lizbony, jak i w świetle uwag i propozycji poczynionych przez różne organizacje, w tym EKES.

3.2 Celem tych ram prawnych jest zminimalizowanie negatywnych skutków dla różnorodności biologicznej, a zwłaszcza dla gatunków, siedlisk i funkcji ekosystemu. Przepisy powinny opierać się na zasadzie ostrożności, uwzględniać procedury oceniające potencjalne zagrożenia oraz przewidywać opracowanie planów awaryjnych.

3.3 Gatunki obce w akwakulturze, które od dłuższego czasu występują na terenie UE i które są hodowane w zwyczajowy sposób, powinny być traktowane specjalnie, by ułatwić kontynuowanie ich hodowli bez nakładania dodatkowych obciążeń administracyjnych, pod warunkiem że ich przemieszczanie się nie powoduje napływu gatunków niedocelowych.

3.4 Rozporządzenie Rady (WE) nr 708/2007 ustanowiło ramy regulujące wykorzystanie w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo w celu oceny i zminimalizowania ewentualnego oddziaływania tych gatunków na środowisko wodne.

3.5 Zmniejszenie zagrożeń dla środowiska wymaga przyjęcia takich środków, jak protokoły postępowania w zakładach otrzymywania, uprzednia ocena ryzyka ekologicznego oraz kwarantanna.

3.6 Prawidłowe zarządzanie ryzykiem związanym z wykorzystywaniem gatunków obcych i niewystępujących miejscowo wymaga przyjęcia odpowiedzialności przez wszystkie zainteresowane strony, a zwłaszcza państwa członkowskie.

3.7 Należy posłużyć się rozwojem wiedzy na temat wykorzystywania gatunków obcych w akwakulturze w celu polepszenia przepisów w tej dziedzinie; chodzi tu zwłaszcza o nową wiedzę naukową uzyskaną dzięki inicjatywom badawczym finansowanym przez UE, np. dzięki projektowi Impasse.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Rozporządzenie (WE) nr 708/2007 w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo należy dostosować do nowych postanowień art. 290 TFUE dotyczących przekazywania uprawnień oraz art. 291 w sprawie uprawnień wykonawczych. Dzięki temu rozpo-

ządzenie (WE) nr 708/2007 będzie w pełni zgodne z procesem decyzyjnym przewidzianym w nowym traktacie.

4.2 Ponieważ zamknięte zakłady akwakultury są uznawane za bezpieczne i niosą ze sobą bardzo małe ryzyko ucieczki osobników, powinna istnieć możliwość zwolnienia ich m.in. z obowiązku przeprowadzania uprzedniej oceny ryzyka ekologicznego.

4.3 Ze względu na odstępstwa przyznane zamkniętym zakładom akwakultury szczególnego znaczenia nabiera określenie wymogów związanych z bezpieczeństwem biologicznym, jakie muszą spełniać te zakłady.

4.4 Wymogi stawiane zamkniętym zakładom akwakultury muszą wychodzić poza postrzeganie wody jako jedyne go sposobu ucieczki hodowanych osobników i obejmować takie aspekty, jak usytuowanie na lądzie, ochrona przed drapieżnikami i skutkami ewentualnych powodzi, zabezpieczenie przed kradzieżą i wandalizmem, efekt bariery dla patogenów oraz zarządzanie organizmami martwymi.

4.5 Zamknięte zakłady akwakultury w całej UE należy umieścić na liście, która będzie dostępna do wglądu przez państwa członkowskie w każdym momencie. Listy te należy przygotować bezzwłocznie, regularnie aktualizować i udostępnić na internecie.

4.6 Transport gatunków obcych i niewystępujących miejscowo z zamkniętych zakładów akwakultury bądź do nich jest niezwykle delikatną kwestią, dlatego też należy zadbać, by w czasie jego trwania żadne osobniki nie wydostały się na wolność.

4.7 Przemieszczanie się wodnych gatunków obcych za pośrednictwem sklepów zoologicznych, sklepów ogrodniczych, oczek wodnych w ogrodach oraz akwariów stanowi zagrożenie tak dla różnorodności biologicznej, jak i dla akwakultury i dlatego musi podlegać przepisom i kontroli, które obowiązują w wypadku akwakultury.

4.8 Mimo że chodzi o kwestię, która nie została poruszona w zmianach do rozporządzenia (WE) nr 708/2007, niewłaściwe jest definiowanie otwartych zakładów akwakultury jako zakładów, gdzie akwakultura prowadzona jest w środowisku wodnym nieoddzielonym od dzikiego środowiska wodnego za pomocą barier uniemożliwiających ucieczkę hodowanych osobników. W otwartych zakładach akwakultury mamy do czynienia z barierami fizycznymi utrzymującymi hodowane osobniki w niewoli. Niemniej jednak nie są one w stanie zagwarantować, iż w pewnych okolicznościach (burze, powódzie, obecność drapieżników) niektóre osobniki nie wydostaną się na otwarte wody.

Bruksela, 21 października 2010 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON